

Scriptie.nl

Onderzoekshandleiding

Inleiding

Onderzoek doen is een groot en belangrijk onderdeel van het scriptieproces. Met onderzoek kan je immers de gegevens achterhalen die je nodig zult hebben om je probleemstelling te kunnen beantwoorden. Deze handleiding is opgesteld als leidraad voor het opzetten van een onderzoek. Er wordt hier in gegaan op de belangrijkste begrippen, de stappen die er genomen moeten worden om een onderzoek op te zetten, welke soorten onderzoek en onderzoeksmethoden er zijn en de manier waarop verzamelde data kan worden geanalyseerd. Verder wordt er uitgelegd hoe een onderzoeksrapport is opgebouwd.

Naast deze handleiding biedt Scriptie.nl ook andere hulpmiddelen om je bij het scriptieonderzoek te helpen. Wij bieden naast handleidingen voor SPSS, statistiek en scriptiehandleidingen voor vijf grote richtingen ook nog een enquêtemanager aan. Met deze enquêtemanager kun je op eenvoudige wijze een enquête opstellen en deze naar mensen uit je eigen e-maillijst laten sturen en naar mensen in onze database, zo kun je voor een hoge respons zorgen. De resultaten van je enquête worden dan op overzichtelijke wijze aan je gepresenteerd.

1. Onderzoek **blz. 4**

- 1.1 Onderzoekstypen
- 1.2 Onderzoeksmethoden
- 1.3 Probleemstelling & doelstelling
- 1.4 Operationalisatie
- 1.5 Interview- en enquêtevragen
- 1.6 Codeboek
- 1.7 Interviews
- 1.8 Conclusies

2. Doelgroep **blz. 9**

- 2.1 Populatie
- 2.2 Steekproef
- 2.3 Aselecte steekproef
- 2.4 Selecte steekproef
- 2.5 Omvang van een steekproef

3. Onderzoeksplan **blz. 10**

---

4. Onderzoeksrapport **blz. 12**

- 4.1 Schrijfproces
- 4.2 Opzet van een onderzoeksrapport

1. Onderzoek

1.1 Onderzoekstypen

Onderzoek is ruwweg in te delen in vier onderzoekstypen. Afhankelijk van wat voor onderwerp en probleemstelling je hebt gekozen kunnen verschillende soorten onderzoek geschikt zijn. Hieronder volgt een beschrijving van deze vier onderzoekstypen en welke uitgangspunten voor onderzoek daar over het algemeen geschikt voor zijn.

- Beschrijvend onderzoek

Beschrijvend onderzoek houdt zich bezig met het registreren en ordenen van een bepaald verschijnsel. Dit gebeurt vaak aan de hand van vooraf opgestelde regels en vaak komen hier 'wat' of 'hoe'-vragen in voor. Vooraf heb je vaak geen hypothesen of theorieën voor handen en op basis van het geregistreerde resultaat kan vervolgonderzoek plaatsvinden waarbij deze wel worden ontwikkeld.

- Explorerend onderzoek

Explorerend onderzoek vindt plaats wanneer er ideeën zijn over mogelijke verbanden en je al over enige kennis beschikt maar het nog ontbreekt aan scherpe hypothesen en duidelijke veronderstellingen. Het belangrijkste doel van deze manier van onderzoek is dan ook het ontwikkelen van een hypothese of theorie. Vragen die hier vaak voorkomen zijn de 'waarom' en 'hoe komt dat' vragen. Na een explorerend onderzoek volgt vaak een toetsend onderzoek om na te gaan of de hypothese klopt.

- Toetsend onderzoek

Zoals hierboven beschreven wordt bij toetsend onderzoek vaak nagegaan of een bepaalde theorie of hypothese klopt.

- Constructief onderzoek

Bij dit soort onderzoek gaat het vaak om de voorbereidingen die worden getroffen voor het opzetten van een plan. Denk hierbij aan onderzoek wat wordt gedaan voor beleidsplannen. Vaak mond dit uiteindelijk uit in een aantal aanbevelingen waarmee zo'n plan wordt ontworpen.

1.2 Onderzoeksmethoden

Op het gebied van onderzoek zijn veel verschillende methoden waaruit een onderzoeker kan kiezen. Welke methode je kiest is afhankelijk van het onderwerp wat je hebt gekozen, de probleemstelling die je hebt geformuleerd, de middelen die je tot je beschikking hebt en de hoeveelheid tijd die beschikbaar is om je onderzoek uit te voeren. Verder is het doel van je onderzoek ook van groot belang voor de keuze van een onderzoeksmethode. Ben je op zoek naar meningen, opinies of kennis over een bepaald onderwerp dan worden over het algemeen kwalitatieve onderzoeksmethoden gebruikt. Hierbij worden vaak kleinere groepen mensen onderzocht omdat deze methoden vaak meer tijd per respondent kosten. Voor het achterhalen van statistische gegevens over een onderwerp worden vaak kwantitatieve methoden gebruikt, hiermee kunnen grotere groepen mensen onderzocht worden en hiermee wordt inzicht geboden over een onderwerp door onderbouwing met cijfers en statistieken. Hieronder volgt per methode een omschrijving van wat het precies inhoudt:

Kwantitatieve methoden

Surveyonderzoek

De methode wordt gebruikt om opinies, houdingen, kennis of meningen bij grote groepen mensen te meten. Dit wordt vaak gedaan door middel van enquêtes of vragenlijsten. Bij dit soort enquêtes wordt vaak gebruikt gemaakt van schalen, waarbij de deelnemer (respondent genoemd bij dit soort onderzoeken) bij een vraag kan kiezen uit een beperkt aantal antwoordmogelijkheden (bijvoorbeeld keuze uit vijf antwoordsmogelijkheden). Voor scriptieonderzoek wordt vaak gebruikt gemaakt van de mogelijkheid om een internetenquête op te zetten, hiermee heb je een groot bereik en wordt de data vaak al overzichtelijk gepresenteerd door het enquêteprogramma.

Secundaire analyse

Bij deze methode wordt gebruik gemaakt van al bestaande datasets, dus onderzoeksgegevens die al door andere onderzoekers zijn verzameld. Deze vorm wordt ook wel kwalitatief bureauonderzoek genoemd. Het grootste voordeel van deze methode is natuurlijk dat je niet zelf het onderzoek hoeft te doen, nadeel is wel dat je vaak niet een dataset vindt die aan je specifieke eisen voldoet.

Experimenteel onderzoek

Bij deze vorm van onderzoek wordt een experiment opgezet om een bepaalde hypothese te testen. Hierbij is sprake van een *effectmeting*, je meet hierbij het effect van X op Y, dit wordt dan een *causaal verband* genoemd. Ook wordt over het algemeen gebruik gemaakt van een experimentele situatie, op deze manier kun je de controle over de situatie houden. Bij experimenteel onderzoek wordt niet gesproken over respondenten maar over proefpersonen.

1.3 Opzetten van een experiment

Voor een experimenteel onderzoek is het nodig om een onderzoeksgroep (of populatie) aan te wijzen, meetinstrumenten te ontwikkelen en procedures op te zetten. Daarnaast geef je aan op welke wijze je de gegevens hebt geanalyseerd. Hieronder volgt een korte beschrijving van de hiervoor genoemde begrippen.

Onderzoeksgroep

Met onderzoeksgroep worden de personen bedoeld die geselecteerd zijn om aan het onderzoek deel te nemen. Hierbij omschrijf je een aantal kenmerken (zoals geslacht, leeftijd, opleidingsniveau etc.). Hiernaast worden eventuele andere relevante informatie vermeld, bijvoorbeeld de manier waarop ze werden toegewezen aan verschillende groepen. Bij een experiment wordt een controlegroep gebruikt, deze groep heeft dezelfde kenmerken als de experimentele groep. Enige verschil tussen de twee is dat als er bijvoorbeeld een bepaald middel wordt getest, deze niet op de controlegroep wordt getest. Deze krijgen in dat geval dan een placebo. Hierdoor kan bij de effectmeting worden nagegaan of het effect niet aan door andere variabelen komt dan alleen het middel.

Meetinstrumenten

Voor een elk onderzoek is het nodig om meetinstrumenten te ontwikkelen, dit geldt dus ook voor een experiment. Bij een meetinstrument kan er bijvoorbeeld gedacht worden aan een verslaglijst of observatiecategorien.

Procedures

Hier wordt exact aangegeven hoe het onderzoek is uitgevoerd. Er wordt dus beschreven hoe je aan je deelnemers van je onderzoek bent gekomen, wat jij en je deelnemers tijdens het onderzoek hebben gedaan en welke condities iedereen had (bijvoorbeeld wie de experimentele groep was en wie de controlegroep). Ook wordt aangegeven welke instructies er werden gegeven aan de deelnemers, het te verwachten gedrag en de controletechnieken die er zijn gebruikt.

Analyse

Aan de hand van de onderzoeksverslagen die tijdens het experiment zijn bijgehouden doe je de analyse en hierover schrijf je het onderzoeksverslag.

Kwalitatieve methoden

Observatieonderzoek

Bij observatieonderzoek wordt gebruikt gemaakt van systematische waarneming van bepaalde gedragingen van over het algemeen kleine groepen personen. Hierbij wordt alleen gelet op gedragingen die voor het onderzoek interessant zijn.

Open interview

Interviews worden vaak gehouden bij onderzoeken waar de onderzoeker de beleving of motieven van een respondent wil achterhalen. Vaak vindt dit plaats in de vorm van een tweegesprek maar het open interview kan ook in groepsvorm plaatsvinden.

Literatuuronderzoek

Bij literatuuronderzoek ga je op zoek in bestaande literatuur zoals boeken, tijdschriften, kranten, internet, bestaande onderzoeksverslagen etc. Vaak voer je literatuuronderzoek aan het begin van je onderzoek uit om je onderwerp af te bakenen en om je onderzoeksoepzet op te kunnen stellen.

1.4 Probleemstelling & doelstelling

Als het onderwerp voor een onderzoek is vastgesteld dan moet er een doelstelling en probleemstelling worden geformuleerd. Hiermee geef je aan wat het probleem binnen het onderzoeksgebied is, waarom het een probleem is en waarom het relevant is om te onderzoeken. Dit geeft dan het uitgangspunt van je onderzoek aan. Tijdens het formuleren van je probleemstelling moet je in ieder geval rekening houden met de volgende punten:

- De probleemstelling moet duidelijk afgebakend zijn en je moet motiveren welk aspecten je wel onderzoekt en welke aspecten niet.
- In het begin moet de probleemstelling nog flexibel zijn omdat tijdens de eerste fasen van het onderzoek vaak blijkt dat je de probleemstelling aangepast of herzien moet worden.
- Uit de probleemstelling volgen deelvragen waarmee je verschillende deelgebieden kunt aangeven die je wilt onderzoeken.

Probleemstellingen komen er in verschillende vormen, waarvan hieronder een aantal voorbeelden.

- De toetsende probleemstelling

In welke mate is Scriptie.nl geslaagd?

- De inventariserende probleemstelling

Welke factoren hebben geleid tot het succes van Scriptie.nl?

- De verklarende en analytische probleemstelling

Waarom is er vraag naar een platform voor scripties?

- Vergelijkende probleemstelling

Wat is het verschil tussen Scriptie.nl en andere sites?

1.5 Operationalisatie

Zodra je een methode hebt uitgekozen dan kun je de volgende stappen zetten om je onderzoeksmethoden uit te werken:

- Je ontwikkelt de begrippen van je onderzoek uit tot meetbare instrumenten, deze fase heet operationalisatie.
- Je hebt in je onderzoeksoepzet je populatie (de groep waarover je onderzoek gaat) afgebakend en nu maak je van deze groep een deelverzameling, je trekt hierbij een steekproef.
- Verder kun je nu op grond van de operationalisatie en steekproef al wat zeggen over de bruikbaarheid, geldigheid en herhaalbaarheid van de resultaten.

1.6 Interview- en enquêtevragen

Het is van groot belang om tijdens het ontwikkelen van vragen voor een interview of een enquête genoeg tijd te nemen voor het bedenken en formuleren. Je wil immers met deze vragen informatie achterhalen die je nodig hebt voor het beantwoorden van je onderzoeksvragen, daarom is het raadzaam om de volgende tips in het achterhoofd te houden tijdens deze ontwikkelingsfase.

Een goede vraag voor een interview of enquête voldoet aan de volgende voorwaarden:

- De vragen zijn helder en eenvoudig.

Tijdens het formuleren is er genoeg rekening gehouden met de doelgroep en is erop gelet dat deze in begrijpelijk taal is geschreven en maar op één manier geïnterpreteerd kunnen worden.

- De vragen zijn enkelvoudig.

Er wordt maar één tegelijk gesteld en er staan dus geen gecombineerde vragen in de vragenlijst.

- De vragen zijn objectief

In de vragen komt niet de eigen mening voor van de onderzoeker(s).

- De vragen zijn onafhankelijk

De respondenten worden niet in de vraag al een richting op gestuurd.

Omdat tijdens enquêtevragen vaak al mogelijke antwoorden worden gegeven waaruit de respondent kan kiezen moet ook hier goed over nagedacht worden. Voor het formuleren van goede antwoorden zijn ook een aantal tips te bieden.

- De antwoorden moeten herkenbaar zijn.

Bij de antwoordmogelijkheden moeten antwoorden worden geformuleerd die voor de doelgroep begrijpelijk zijn. Let hierbij vooral op herkenbaarheid van de antwoordcategorieën.

- De antwoorden moeten in een logische volgorde hebben.

De antwoordmogelijkheden moeten bijvoorbeeld in oplopende of aflopende schaal geplaatst zijn. Let er ook op dat deze wijze dan ook wordt gebruikt bij andere vragen zodat het geheel consistent en duidelijk blijft.

- Alle mogelijke categorieën.

Alle mogelijke antwoordcategorieën moeten meegenomen zijn in de vraag. Als er teveel antwoordmogelijkheden zijn dan kan er bijvoorbeeld een categorie "andere" worden toegevoegd.

- Geen overlap.

Alle antwoorden zijn apart en overlappen elkaar niet. Op deze manier kan de respondent maar één antwoord geven.

- Meetbaar

Voor kwantitatief verwerken moeten de antwoordmogelijkheden genummerd zijn of genummerd kunnen worden. Open antwoordmogelijkheden kunnen wel kwalitatief geanalyseerd worden.

1.7 Codeboek

Een codeboek gebruik je voor het invoeren van gegevens in een dataverwerkingsprogramma zoals SPSS. Daarmee verwerk je de ingevulde enquêtes van je onderzoek, waarna je er statistieken van kunt maken. In een codeboek staan alle antwoordcategorieën numeriek opgesteld. Aan de hand van de "codes" die je aan de verschillende kenmerken hebt gegeven kun je alle enquêtes verwerken in SPSS.

1.8 Interviews

Een interview is een techniek die meestal wordt gebruikt om meningen te achterhalen over een bepaald onderwerp. Tijdens een interview wordt er dieper op een onderwerp ingegaan omdat hier meer tijd voor is per respondent. Daarom is het ook van groot belang dat het interview goed wordt voorbereid, je kan een interview immers maar één keer afnemen. Voor het afnemen van interviews zijn verschillende methoden te gebruiken. Je kan ervoor kiezen om een half gestructureerde vragenlijst te gebruiken waarbij een mix wordt gebruikt van open en gesloten vragen, hierbij staan de onderwerpen waar je het over wilt hebben vast. Daartegenover staat een interview met een topiclist, hierbij heb je naar aanleiding van je centrale vraag een aantal onderwerpen (topics) opgesteld waar je het tijdens een interview over wilt hebben. Nog vrijer is een interview waarbij alleen het hoofdonderwerp vaststaat. Vanaf het hoofdonderwerp wordt dan verder gevraagd maar de lijn daarvoor ligt nog niet vast. Voor deze laatste vorm is het wel van groot belang dat de interviewer over de juiste technieken en vaardigheden beschikt om ervoor te zorgen dat er toch genoeg informatie uit het interview komt. Het is aan te raden om een proefinterview af te nemen om na te gaan of je met je vragenlijst of topiclist genoeg informatie krijgt.

1.9 Conclusies

Nadat je door middel van één (of meerdere) van de onderzoeksmethoden de gegevens hebt binnen gehaald zal je de resultaten uiteindelijk moeten analyseren en betrekken op de probleemstelling en de gebruikte theorieën. Dit doe je door de vragen die je in je probleemstelling hebt gesteld helder en duidelijk te beantwoorden. Wanneer je hypothesen hebt gesteld dan dien je aan te geven in hoeverre deze worden bevestigd of weerlegd. De resultaten van deze fase vormen dan de uiteindelijke conclusies van je onderzoek. Er wordt onder andere ingegaan op de volgende vragen:

- Zijn de resultaten generaliseerbaar voor de hele populatie en niet alleen voor de onderzochte steekproef?
- Wat zeggen de onderzoeksresultaten over de gebruikte theorie?
- Op welk gebied zijn de onderzoeksresultaten gelijk aan die van andere auteurs, wanneer stemmen ze overeen en waarin verschillen zij en hoe is dat te verklaren?
- Wat heeft het onderzoek toegevoegd aan de kennis die er al is over het onderwerp?
- Welke beleidsaanbevelingen of voorspellingen kunnen er gedaan worden?

2. Doelgroep

2.1 Populatie

Voordat er een steekproef getrokken kan worden moet de populatie waarover de onderzoeker uitspraken wil doen worden gedefinieerd. Een populatie kan op verschillende manieren worden gedefinieerd. Er kan gebruik gemaakt worden van een indeling op basis van socio-demografische kenmerken zoals geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, woonplaats, etc. maar een populatie kan ook gedefinieerd worden op basis van andere kenmerken zoals gedragskenmerken. Denk hierbij aan kenmerken zoals gebruiker, ex-gebruiker of koper van een bepaald product. Dit laatste zie je vaak terug bij marktonderzoeken.

2.2 Steekproef

Omdat het onderzoeken van een hele populatie bij grote onderzoeken niet te doen is wordt er gebruik gemaakt van steekproeven. Hierbij worden groepen (deelpopulaties) geselecteerd waarover het onderzoek dan wordt uitgevoerd. Het selecteren van een steekproef kan op een aantal manieren gedaan worden welke deze paragrafen worden uitgelegd.

Voor niet-aselecte steekproeven wordt gekozen indien de onderzoeker:

- geen uitspraken over de totale populatie wil doen (vb. in de ontwerpfase van enquête)
- geen middelen heeft om een aselecte steekproef te trekken (gebrek aan tijd, budget en/of personeel)
- niet goed weet wie tot de populatie behoort (vb. drugsverslaafden)

2.3 Aselecte steekproeven

Bij aselecte steekproeven worden vanuit dezelfde verdeling (ook wel populatie genoemd) een aantal onafhankelijke trekkingen gedaan. Dit wordt ook kanssteekproef of willekeurige selectie genoemd.

Enkelvoudige aselecte steekproef

Voor het nemen van een enkelvoudige aselecte steekproef zijn een aantal methoden te gebruiken, zoals de loterijmethode, tabel met willekeurige getallen en de range. De loterijmethode kan bijvoorbeeld toegepast worden door namen op een aantal briefjes te schrijven en er een aantal uit te kiezen. Bij een tabel met willekeurige getallen krijgt iedere persoon een nummer uit de tabel en blind wijs je een getal aan waarna je vanaf dat getal begint met het selecteren van je steekproef. Bij de range methode genereert een computer een reeks getallen waarbij je het laagste en hoogste getal aangeeft. Degene die uit deze range naar voren komen vormen de steekproef.

Systematische steekproef met aselect begin

Je kiest hierbij een getal (bijvoorbeeld 20) en dan ga je in stappen van 100 (of een ander getal) door een lijst. Dus de 20ste persoon, 120ste, 220ste persoon etc. behoren tot je steekproef.

Clustersteekproef

Bij een clustersteekproef wordt de populatie opgedeeld in clusters, enkele van deze clusters worden aselect geselecteerd en iedereen uit deze clusters wordt geselecteerd.

Gestratificeerde steekproef

Bij een gestratificeerde steekproef wordt een populatie in een aantal elkaar niet overlappende klassen ingedeeld. Bij deze indeling wordt de populatie ingedeeld op een aantal kenmerken die karakteristiek is voor een groep. Op deze manier is de groep dus homogeen. Vanuit deze klassen wordt vervolgens op aselecte wijze een steekproef getrokken.

2.3 Selecte steekproeven

Toevallige steekproef

Bij een toevallige steekproef selecteer je een plek waar veel mensen aanwezig zijn en deze neem je dan als onderzoeksgroep. Dit kan bijvoorbeeld op een zaterdag in een drukbezocht winkelgebied. Op dat moment zijn er veel mensen aanwezig en kan je voorbijgangers als onderzoeksgroep nemen.

Quota steekproef

Bij een quota steekproef deel je de populatie op in deelpopulaties die je vooraf selecteert op kenmerken. Bijvoorbeeld een populatie wordt verder ingedeeld op aantal mannen en vrouwen die onderzocht moeten worden. Deze groepen zouden daarna nog opgedeeld kunnen worden in leeftijdsklassen of op andere kenmerken.

Doelgerichte steekproef

Hierbij wordt een groep uit de populatie vooraf geselecteerd op bepaalde kenmerken die als karakteristiek worden beschouwd voor de hele groep.

Sneeuwbalsteekproef

Soms is er vooraf geen steekproefkader beschikbaar en moet je de sneeuwbalsteekproef gebruiken. Hierbij maak je gebruik van je netwerk en probeer je op deze wijze aan respondenten voor je onderzoek te komen. Je vraagt dus in feite of mensen in je omgeving kennissen hebben die voldoen aan de kenmerken voor de groep.

2.4 Omvang van een steekproef

Bij het bepalen van de omvang van een steekproef spelen twee punten een grote rol. Het eerste punt is heterogeniteit van de populatie, hoe groter deze is des te groter de variatie in de groep. Daarnaast speelt de vereiste nauwkeurigheid een grote rol. Des te nauwkeuriger des te groter moet de steekproef zijn. Houdt tijdens het bepalen van de omvang van je steekproef ook rekening met de verwachte respons. In het geval van enquêtes is de kans dat je een respons van 100% krijgt bijvoorbeeld uitzonderlijk klein, meestal zal de respons rond de 60% liggen. Eventueel ligt deze iets hoger bij mondeling afgenomen enquêtes. Als je dus voor de betrouwbaarheid van je onderzoek een respons nodig hebt van 250 enquêtes dan moet je dus minimaal 416 enquêtes uitsturen ($250/60 \times 100$).

3. Onderzoeksplan

Als je een onderwerp hebt gevonden, een probleemstelling hebt geformuleerd en een aantal deelvragen hebt bedacht, dan moet er een onderzoeksplan worden geschreven. Hierin beschrijf je op welke manier je het onderzoek gaat aanpakken, hoeveel tijd en geld je hiervoor nodig hebt en op welke manier je gaat rapporteren. Een goed onderzoeksplan bestaat uit een aantal vaste onderdelen:

- Aanleiding tot het onderzoek.

Hier geef je aan wat de aanleiding is geweest voor je onderzoek en welk onderwerp je gaat onderzoeken. Daarnaast motiveer je de afbakening van je onderwerp.

- Probleemstelling.

Hier geef je aan welke vraag centraal staat tijdens je onderzoek en welke deelvragen je gaat onderzoeken.

- Doelstelling.

Je geeft aan wat het doel van je onderzoek is en wat je ermee wilt bereiken.

- Voorlopig antwoord op de vraag.

In sommige gevallen geef je al een voorlopig antwoord op je onderzoeksvraag. Vaak in de vorm van een theoretisch model. Dit onderdeel wordt overigens niet altijd gebruikt, maar voornamelijk bij onderzoeken met een sterk theoretisch karakter. Bij praktijkgerichte onderzoeken komt dit onderdeel vaak niet voor.

- Onderzoeksontwerp.

Hier geef je aan welke methoden je gaat gebruiken voor het beantwoorden van de centrale vraag. Verder geef je ook aan waarom je deze methode gaat gebruiken.

- Tijdsplan.

Je geeft hier de start en het eind van je onderzoek aan en daarnaast belangrijke mijlpalen en keuzemomenten.

- Literatuurlijst.

Mocht je in het vooronderzoek al literatuur hebben gebruikt om bepaalde vragen te beantwoorden dan voeg je een lijst van deze literatuur ook aan je onderzoeksplan.

4. Onderzoeksrapport

Na het afronden van het onderzoek en het verzamelen van alle gegevens is het de tijd om over je onderzoek een duidelijk rapport te schrijven. Hiermee maak je voor anderen duidelijk wat je precies hebt onderzocht, hoe je dat hebt gedaan, of je nog ergens tegenaan liep, waarom je juist voor deze methoden hebt gekozen en waarop je conclusies of aanbevelingen zijn gebaseerd. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het schrijfproces en welke onderdelen over het algemeen terugkomen in een onderzoeksrapport.

4.1 Schrijfproces

Het is belangrijk om in te zien dat zonder een goed rapport je hele onderzoek eigenlijk voor niets is geweest. Daarom is het belangrijk om rekening te houden met een aantal punten:

- Doelgroep

Zorg ervoor dat het rapport goed aansluit op de doelgroep. Je tijdens het schrijven rekening houden met de voorkennis van je doelgroep en je taalgebruik hierop aansluiten. Zorg ook voor een begrippenlijst waarmee je rapport ook voor 'leken' en mensen die niet tot jouw vakgebied horen leesbaar wordt. Het kan ik dit opzicht ook handig zijn om meerdere versies te maken als je een brede doelgroep hebt.

- Planning

Neem voor het schrijven van je onderzoeksrapport voldoende tijd. Begin met een schematische opzet of een voorlopige hoofdstukindeling en werk deze dan steeds verder en gedetailleerder uit. Voeg bijvoorbeeld per onderdeel enkele trefwoorden en kernzinnen toe en werk deze steeds verder uit. Zorg er verder ook voor dat het geheel een lopend en logisch verhaal wordt en neem ook de tijd om conceptteksten door anderen te laten lezen. Eventuele feedback daarop kan je dan verwerken.

- Uiterlijke verzorging

Besteed ook genoeg aandacht aan de uiterlijke verzorging van je rapport. Zorg ervoor dat het er aantrekkelijk uitziet en een logische en duidelijke structuur heeft.

4.2 Opzet van een onderzoeksrapport

Een onderzoeksrapport heeft vaak onderdelen die in elk rapport terugkomen. Afhankelijk van het onderwerp kan het natuurlijk op sommige punten verschillen. Een aantal van de algemene onderdelen worden hieronder uitgelegd.

- Titelpagina

Een rapport begint altijd met een titelpagina waarop de titel staan, eventuele ondertitel, auteur, of het in het kader van een studie, opdracht etc. is, naam van de onderzoeksinstelling en begeleiders en datum waarop het rapport is verschenen.

- Samenvatting

Hierin worden het onderzoek samengevat. Hier moeten sowieso de conclusies en resultaten in voor komen. De samenvatting moet onafhankelijk te lezen zijn en is bedoeld om een globaal overzicht te bieden.

- Voorwoord

Persoonlijk stuk tekst met kort de eigen ervaringen tijdens het onderzoek en eventuele dankwoorden.

- Inleiding

De aanleiding van het onderzoek wordt hier behandeld. Het doel van het onderzoek, de doelgroep, context, vraagstelling en opbouw wordt hier aangegeven.

- Literatuurverkenning

Hier geef je kort een weergave van de stand van zaken in de literatuur over het onderwerp. Eventuele witte vlekken worden hier aangegeven en hoe het onderzoek daarop aansluit.

- Probleemstelling en begrippenlijst

De probleemstelling wordt hier aangegeven en de hieruit volgende vraagstelling. Verder geef je hier de definiëring van begrippen aan.

- Theorie en hypothese

Een eventuele theorie en hypothese kan hier worden geplaatst. Vaak is dit alleen het geval bij een toetsingonderzoek.

- Opzet en uitvoering van het onderzoek

Hier geef je een beschrijving van hoe het onderzoek is opgezet en hoe de uitvoering in z'n werk is gegaan. Eventueel kunnen onderdelen van dit hoofdstuk naar de bijlagen als het te lang blijkt te worden. Onder dit hoofdstuk valt het onderzoekstype en het onderzoeksontwerp, een beschrijving van de populatie en steekproef, beschrijving van de onderzoeksinstrumenten, de wijze van materiaalverzameling, verwerking van de gegevens en beschrijving van analysebeslissingen.

- Resultaten

De onderzoeksvragen, theorie en hypothesen worden hier kort samengevat. Hier volgen nog geen interpretatie wel getalsmatige conclusies.

- Conclusie en discussie

Hier worden de resultaten in verband gebracht met de vraagstelling en worden de conclusies en verbanden gelegd.

- Evaluatie

Hier wordt het onderzoek geëvalueerd op product- en procesniveau. Er wordt dus gekeken naar de sterke en zwakke punten van het onderzoek, de leerervaringen en eventuele zaken die verkeerd zijn gegaan en in de toekomst anders zouden moeten. Verder wordt een onderzoekslogboek bijgevoegd waarin de dagelijkse besluiten en gebeurtenissen in staan.

- Aanbevelingen

Hier kunnen eventuele aanbevelingen worden gedaan op basis van de conclusies en resultaten.

- Suggesties voor verder onderzoek

Mochten er tijdens het onderzoek nieuwe vragen naar voren zijn gekomen of nog onbeantwoorde vragen overgebleven zijn dan kunnen hier suggesties worden aangegeven. Deze kunnen dan eventueel in een nieuwe onderzoek meegenomen worden.

- Literatuur

In de literatuurlijst geef je op alfabetische volgorde aan welke literatuur je tijdens je onderzoek hebt gebruikt. Het is dan ook aan te raden om tijdens je onderzoek goed bij te houden welke bronnen je hebt gebruikt en wat je precies uit die bronnen hebt gehaald.

- Bijlagen

Stukken die niet in je onderzoeksrapport past kan je in de bijlagen plaatsen. Denk hierbij aan vragenlijsten, observatieschema's, codeerschema's, brieven aan respondenten, etc.

Statistiek bijles – scriptie.nl

Veel studenten moeten voor het schrijven van hun scriptie onderzoek doen waarbij statistiek een belangrijk aspect is. Toch is statistiek voor veel studenten vaak niet het meeste makkelijke onderdeel en daarom biedt scriptie.nl ook op dit gebied hulp door een gratis handleiding statistiek aan te bieden waarin op heldere en duidelijke wijze statische onderwerpen worden uitgelegd.

Wil jij ook in het bezit komen van deze handleiding, vraag deze dan gratis aan op www.scriptie.nl.